

THE STAR

Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1879

Amerikos Lietuviu Kat. Savaitinis Laikraštis

№. 45

PHILADELPHIA, PA., 6 D. LAPKRICIO (NOVEMBER) 1914 M.

Metai XIV.

Turkija pradejo Kare su Rusija ir Anglija.

Turku laivynas bombarduoja Rusijos miestus. Daug rusu laivu paskandytą.

Balkanų valstijos rengiasi karėn. Vokiečiai sumušė Anglijos eskadrą.

Vokiečiai sumušti ties Naumiesčiu ir Suvalkais ir stumiami iš Lenkijos.

Paskiausios Žinios iš Karės.

Persų valdžia per savo ambasadorių Peterburge paikalavo, kad Rusija išvestų iš Persijos savo kareivius, kurie ten yra laikomi neva tvarkos palaikymui.

Vokiečiams nesiseka Prancijoje ir Belgijoje, jų arimija nuolatos varoma atgal.

Rusų kariumenė eina pirmyn ant visos Vokiečių-Austrijos linijos. Vokiečių atakai ties Naumiesčiu ir netoli Suvalkų (ties Raigrodo ežeru) atmušti. Daugiau kaip 15.000 vokiečių paimta nelaisvėn. Rusų kariumenė užėmė Kielcus ir Sandomirą.

Austrijokai giriasi sumušę rusus netoli Przemysliaus; 2.500 rusų artileristų paimta nelaisvėn.

Turkija išėjo karėn su Anglija, Prancija, Rusija,

Belgija ir Serbija. Tų valstijų pasiuntiniai išvažiuoja iš Turkijos. Trijs turkų ministriai rezignavo delei karės.

Turkų laivynas paskandino rusų karės laivą „Sinop“.

Rusų kariumenė Užkaukazėje nuvijo turkų patroli ir užėmė 8 miestelius.

Vokietija pražudė du skraiduoliu: „Yorck“ ir „Koenigsberg“. Vienas jų nuskendo užėjęs ant savo minu, o kitą sudaužė Anglijos laivyno kanuolės.

Pasimirė nuo žaizdų vokiečių generolas Von Kluk, kuris buvo nuvedęs vokiečių armiją prie pat Paryžiaus.

Anglija formaliskai apskelbė Turkijai karę lapkričio 5 d. Turkų ambasadorius Tewfik Paša išvažiuo iš Londono.

Lietuvių suvažiavimas Londone.

Vienas Kauno gubernijos atstovų Dūmoje — p. Yčas, vardan susidariusio Rusijoje Lietuvos Centro pasiuntė Amerikos 4 lietuviams) p.p. Balučiai, Gabriui, Sliupui ir kun. Žilinskui) šią gromatą.

Gerbiamasai!

Europos kovai prasidėjus, ėmėm svarstyti karės iškel-tąją situaciją ir galimas josios pasekmes. Priėjome prie nuomonės, kad dabartis skleidžia žmonijai vieną indomi-iausiu istorijos lapu, kad šioks ar kitoks karės galas turės žymiai pakeisti Europos išvaizdą. Toliau besitardami pažymėjome, kad Lietuva jokiū būdu negali pasilikti šalia dabarties atsitikimų; ji turi, nei valandos negaišdama, įsisprauti politikos sūkurin, kad kitų tautų akyvaizdoje aiškiai pabrėžus savo egzistenciją, savo savitumą ir savo tautinį idealą. Tylėjimas arba kad ir pasivumas reikštų liuosos Lietuvos idėjos palaidojimą. Susimastę dėl gyvenamosios valandos politikos krypsnio, apibudinom jį, kaipo tinkamiausi Lietuvos idėjai kelti. Ypač trijų lės santarvės (Rusija, Francija ir Anglija) laimėjimas patieks pliatą taką mažų tautų tautelių liuosam apsisprendimui, blogiausiam atvėjyje—evoliucijiniam klestėjimui.

Visa tai besvarstant susirinkimū eilėje, pavyko su-traukti krūvon veikiančių srovių žmones (be social-demo-kratų) ir sudaryti tam tikrą Centrą, kuriam ir pavesta.

1. sekti dabarties politikos momentą,

2. veikti, derinanties su gyvenamąja politikos valanda.

Vykindamas savo uždavinį Centras, be visos eilės kitų dalykų, pažymėjo:

1. kad anglų, prancūzų ir rusų visuomenine nuomo-nė, kol-kas tik apaudoje, bet jau reiškiamą, ir aiškiai taria-mą mintis, jog būsimoje taikos konferencijoje Europos žemlapis tur būti iškeistas, vadovaujantis grynai tautinių mastu, kur etnografinė siena, norai ir siekimai atskirų tautų-tautelių turės sprendžiamąją galę.

2. kad tula atmaina rusų visuomenės psichikoje, dar-gi reakciniai-biurokratiškuose sluogsnuose, aiškus pažan-gių rusų tautos krypsnių palankumas Rusijoje gyve-nančioms tautos, galop bendras rusų visuomenės ūpo pakilimas karės rezultate suteikia kad ir mažą, bet vis dėlto viltį, jog, karei pasibaigus, reakcija bus priversta stengtis ir stengsis nusikratyti savo apjakimo ir politi-kuoti kad ir savųjų tikslų siekdama;

3. kad rezultate žinomojo atsiliepimo Vyriausiojo karės Vado į lenkų tautą paiskėjo iš lenkų pusės tendencija išplėsti hegemoniją (vadovamimą) ir į lietuvių tautą, žinoma, prisidengiant istorine unija, tradicijiniu „brolis-kumu“ ir mezgiant-painiojant svetimtaučių akyse lietu-vius ir lenkus į vieną etnografinę macę;

4. kad aštrus, dėl visos virtinės istorinių, ekonominių ir kultūrinių veiksnių, lenkinimo pavojus liepia lietu-viams visomis pajėgomis ginties nuo lenkų hegemoni-jos;

5. kad aiškiai pasizymis, net pažangiosiose sriovėse, nenoras matyti, kad iš kovos sūkurio gali išsinerti perpla-ti Lenkija, liepia rusams ytin klausyties lietuvių balsu, nes jie teikia progą išstumti vieton istorinės, etnografinę

Lenkiją ir be to moraliniai išteisina tokią poziciją;

6. kad nuošali Suvienytų Amerikos Valstijų pozicija ir jų piuginė galė suteiks Valstijų balsui ypatingą svarumą Europos reikalus sprendžiant per būsimą kon-ferencijas, taigi Amerikos lietuvių veikimas gali vaidinti labai svarbią rolę, nes nuo Suvienytų Amerikos Valstijų (lygiai kaip ir nuo anglų bei francūzų delegatų-pasiunti-nių) žodžio galima daug ko tikėtis ir daug kas pareis.

Centro nuomone, šitokia situacija suteikia mums gera progą ir tiesiog spirte spiria veikti. Veikimo branduolys aiškus: uoliai, plačiai ir nuosekliai kelti lietuvių tautos opiniją, kad paruošus tinkamą mums pagrindą, kuriuo remdames galėtume kritiškoje valudoje savo balsą pakelti ir savųjų tikslų pasiekti.

Tam tikslui Centras, šalia kitų nusprendimų, nutarė:

1. išstumti Lietuvos čielybės idėją, butent: sujungimą Mažosios Lietuvos su Didžiąja ir, žinoma, išskyrimą Su-valkų gubernijos iš Lenkų Karalystės;

2. pasiūti vieną Lietuvos čielybės laikraščiu, kuria-me aiškinti Lietuvos istoriją, etnografinę sieną plačiausia-me apyemyje (turint omenyje ir istorinius bei ekonominius veiksnius) ir besikeičiantį politikos momentą;

3. suvartoti spaudinamąją ir šiaip jau taupiamą me-džiagą plačiam memorijalui apie Lietuvą istorijos, etnogra-fijos, ekonomijos ir politikos žvilgsniu, o lygiai apie Lietu-vos politikos siekius, ypač pabrėžiant Lietuvos čielybės idėją;

4. memorijalui renkamą medžiagą skelbti atskirais straipsniais ir svetimtaučių spaudoje;

5. susižinoti su mūsų didžiąja Amerikos kolonija. Cia jau iš dalies žymėtiems, o lygiai dar ir kitiems svarbiems klausimams apsvarstyti susivažiuoti keliems lietuviams iš Amerikos ir Didžiosios Lietuvos Londone;

6. neatidėliojant rinkti Centro reikalams aukas, ku-rių laikymas ir vartojimas bus apsprestas per minėtąjį pa-sikalbėjimą Londone. Lietuvos Centras.

P. S. Tikėdamiesi, kad būsi, kiek leidžia aplinkybės, painformavę Tamstą apie Lietuvą, turime tik paaiškinti, kodėl krepiamės tiesiog į Tamstą.

Kadangi aplinkybės reikalauja greito ir sumanaus vei-kimo, o formalis rinkimų atlikimas nutestų veikimą, Centras tiesiog skiria Tamstą atvažiuoti Londonan pasi-tarti dėl minėtojo ir ypač tolimesnio veikimo.

Drauge su Tamsta, (Baltnečiu) Centro kviečiami Lon-donans: d-ras Sliupas, kun. T. Žilinskis ir J. Gabrys, ku-riems siunčiam toki-pat rašta, su kuriais prašom tuč-tuo-jau susižinoti ir drauge Londonan būtinai atvažiuoti.

Gavę šį laišką, negaišindami nei valandos, susitarkit dėl važiavimo dienos ir telegrafuokit, kuomet būsit Lon-done, adresu, kurį laiškū pranešam.

Susilaukę Jūsų telegramos, tuojau mės važiuojam. Rugsėjo 3 (16) d. 1914 m.

Chicago's „Draugas“ apie šitą susivažiavimą rašo:

Mes nuoširdžiai trokštame, kad mūsų abejojimai išsi-blaškytu, kad tas „Lietuvių Centras“, kurs šaukia Lon-dono konferenciją, pasirodytu tikrai vertu pasitikėjimo visų lietuvių katalikų. Mes norime tikėti, kad tai ištik-rųjų ir įvyks, tečiau, kol kas, esame priversti užimti lau-

kimo poziciją — dėl šių priežasčių:

1) „Draugo“ redakcija apie „Lietuvių Centrą“ ir jo šaukiamąją Londonan konferenciją sužinojo ne iš paties Centro, bet iš pašalinių ypatų.

Kiek žinome, ir kiti katalikiški laikraščiai panašių prašimų negavo. Taigi galime, rodos, padaryti išvadą, kad katalikiškoji spauda šiame atvejuje buvo ignoruota. 2) Buvo ignoruota ne tik katalikiškoji spauda, bet ir visų lietuvių katalikų jausmai, ištikinimai idealai. Tai prirodo faktas pakvietimo nuo Amerikos lietuvių Šliupo. Krikščioniškoji lietuvių visuomenė, kuri sudaro nepalyginamą tautos didžiumą, niekuomet negali pripažinti d-ro Šliupo ne tik vienu iš tautos vadų, bet net negali jo skaityti ir naudingą tautai veikėju.

Negali būti lygiai naudingą tautai ir tas, kur stato, ir tas kur griauina, ir neišmintingas būtų noras lipdyti ugnį su vandeniu.

Faktas pakvietimo greta Šliupo ir kunigo T. Zilinsko parodo tiktai, kad Centras skaitosi su lietuviams kunigais, kaip su jėga, bet anaipol nesiskaito su Katalikiškos Lietuvos principais ir jos idealais. Kun. Zilinskas, matyt, nėra kviečiamas, kaip katalikų idealų atstovas ir išreiškėjas, bet kaip įrankis tikslams, kurie mums, tuo tarpu dar nėra aiškūs. Pat sustatymas vienon eilėn kun. T. Zilinsko ir d-ro Šliupo lyg parodo, kad Centro einama prie Lietuvos be principų ir be idealų. Tas sustatymas yra aiškiu užgavimu visos tikinčios mūsų visuomenės.

„Vienybė Lietuvniukų“ rašo apie tą susivaziavimą:

„...Mes nuosirdžiai pritariame Londone rengiamai Lietuvos Centro Konferencijai ir taip pat pritariame, kad ir mūsų augščiau minėti veikėjai nuvažiuotų amerikiečius lietuvius atstovauti ir išdirbt koval už Lietuvos liusybę programą. Šita kova prasidės, ir gali būti trauksis keletą ar net desėtkus metų. — jei greičiau aplinkybės neleis prie tikslo prieiti, kaip ir aišriams. Cia jau reikia mūsų trisio. Reikia Lietuvos Autonomijos Fondą didinti materialiai. Bus daugybė darbo. Reikės delegatus siųsti. Reikės kiti tam tikri dideli politiški reikalai atlikti. Tas viskas gali ant mūsų, lietuvių, pečių! Mes neturime milijonieriu, kurie mums tame padėtų. Jeigu mes norime iškovoti liuosą demokratišką Lietuvą, tai dėkime savo skatikus, gerus norus, išmintingus patarimus ant aukuro mūsų Tėvynės, kurion vėliaus rasi visi mes parkeliausime, nes tada liuosybės, kultūros ir gerbuvio vartai mums atsidarys! Prie darbo, vientaučiai! Tėvynė mūsų laukia. Broliai mūsų laukia. Pagaliaus mes patįs to laukiame.“

„Zvaigždės“ Redakcijos nuomonė yra, jog šis pirmos mėnesių lietuvių sumanytas suvaziavimas Londone turėtų įvykti. Girdėjome, jog kun. Zilinskas negalis apleisti savo parapijos ir nevažiuosias, taip pat p. Gabrys sakęs mums, kad ir Dr. Šliupas nevažiuosias. Taigi kur tik yra daromi koki lietuvių susirinkimai, darydami nutarimus nepamirškime įgalioti viršminėtus vyrus išskyrus visiems nepakenčiamą Šliupą, pridėdami prie jų ir Maspeth'o lietuvių jau nominuotus pralotą Prapolenį ir kun. A. Skripką. Galėtume dar pridėti didelį žinovą tarptautiskųjų teisių ir politiškos ekonomijos kun. A. Jusaitį iš Lawrence'o, kuris su didele

garbe užbaigė teisių fakultetą Fribourgo universitete, Sveicarijose.

Lietuvių delegacija turėtų susidėti iš kompetentiškiausių ir gabiusių vyrų. Dalyvaudami Lietuvos atstovų suvaziavime Londone jie daug svarbesnį balsą turės, jei jie bus perstatyti ir paskirti mūsų visuomenės, o ne p. Yčo, ar kokio ten nežinomo mūsų Centro Rusijoje.

Lietuvių Delegacija Londonan ir Tautų Konferencijon.

Pralotas Prapolenis (iš Rymo) ir kun. A. Skripka (iš Chicago) nominuoti mūsų atstovais plenipotentais Londono susivaziavimam ir Tautų Konferencijon greta adv. Gabrio.

Pereito nedėldienio, 1 d. lapkričio vakare Maspeth'o lietuviams parapijiečiams teko pasiklausti labai gražių ir naudingų prakalbų pobažnytinėje salėje. Su prakalba buvo pakviestas p. J. Gabrys, Lietuvių Informacijos Biuro įsteigėjas Paryžiuje. Klebonas kun. Milukas, perstatydamas p. Gabrį skaitlingam susirinkimui, pasakojo apie svarbius Lietuvių tautai veikalus, atliekamus per L. Informacijos Biurą ir prinčinė pareigą visiems lietuviams tą biurą paremti jau tai sąnario mokestimi, prenumerata to Biuro leidžiamo laikraščio „Les Annales des Nationalites“ ar šiaip aukomis. Prie paminėjimo kad p. G. yra Chicago visuotinojo Seimo išrinktas Lietuvių įgaliotiniu viešpatijų konferencijon išreikalauti mums savyvaldos kun. Milukas nurodė dar vieną išymų mūsų tautietį ir didį diplomata — pralotą Prapolenį Ryme, kuris su kitais mūsų vyrais būtinau turėtų dalyvauti kartu p. Gabriu tautų konferencijoje. Gerb. pralotas Prapolenis, pasak kun. A. Miluko, buvo daugelį metų Rusijos sostinėje didžiausios pasaulyje katalikų metropolijos praktišku valdytoju. Jis buvo prie dviejų antvyskupių, a. a. J. J. M. M. Kozlovskio ir Klopovskio oficialiu sekretorium ir kaip toks vedė visus Mogilevo arkidecezijos reikalus. Pildymas to garbingo urėdo pareigą pral. Prapolenis turėjo proga sueiti į pažintį su didžiausiais rusų valdininkais ir diplomatais ir daugelio jų įzyti prietelystė. Dėlei lenkų intrigų nepatekęs į vyskupus, jis visgi turi šv. Tėvo praloto titulą ir yra klebonu Ryme. Jo knyga apie lenkų vardan katalikystės padarytas Lietuvai skriaudas padarė didžiausią įspūdį ir pasaulio skaitančią visuomenę. Tokis augšto luomo, mokslinčius ir diplomatas išmėginas turėtų šitokiam svarbiame momente vardan Lietuvių visuomenės klabinči ir Europos duris, kad išreikalauti Lietuvai laisvę.

p. Gabrys labai vaizdžiai nupiešė dabartinį Lietuvos sunkų padėjimą. Visa Suvalkų gubernija ir Zemaitija, anot jo žodžių, tiesiog arte išartos. Ten buvo didžiausiu rusų su vokiečiais rusiū. Ten milijoninės armijos eidamos per mūsų laukus išnaikino visus nu daugel metų mūsų senelių sutaupytus turtus, giliausiais groviais išvagojo derlingiausias dirvas ir pievas. Vienoje tik Suvalkų gubernijoje armijų susirėmimai padarė medžiagiškos bledies už 10 milijonų rublių ir reikės milijonų žmonių, kad iš tų baidų grivuėsiu ir degėsiu prikeliti mūsų tėvynę. Koki išpuštijimą vokiečių žiurii kariumenė padarė Belgijoje, toks išpuštijimas šiandien matomas ir Lietuvo-

je. Karė mūsų gimines, tėvus, brolius padarė elgėtomis. Pabėgę nuo karės kur į tolesnius miestus jie kenčia neapsakomą badą, gaudami tik sykį ant dienos kokios buizos pavalgyti. Vilniuje tūkstančiai žmonių iš Suvalkijos, Kauno ir Gardino gubernijų subėgę nuo karės, o vietino lietuvių gelbėjimo fondo surinkta buvę tik 60 rublių!... Visoje Lietuvoje karės stovis, žmonėms nevalia daryt jokių susirinkimų po kariško teismo bausme. Tad nėra ten kaip nei mūsų tautiečių pagelbai rinkti pašalpa. Vienatinė jų viltis esame mes amerikiečiai. Cia nors sunkūs mums bedarbės laikai, bet vis teko vargo nekenčiame, kaip mūsų genčiai tėvynėje, nes turime laisvę.

Prie progos prelegentas papasakojo senesnią sąlygą nuo Dumos atstovo Yčo laiška, kuriame rašo, jog pasikalbėjimui Lietuvos savyvaldos reikale ans turėjęs iškeliauti Svedijon, nes Rusų viešpatijoje visi politikiški susirinkimai uždrausti. P. Yčas ir kiti lietuviai tariasi suvažiuoti Londonan pasikalbėti apie Lietuvos reikalus. Ten kviečia jie nuo Amerikiečių lietuvių pp. Sliupa, Balutį ir jį patį (Gabri), bei kun. Zilinską. Sulig šito pranešimo mass-mitinge dalyvavusieji Maspeth'o ir apeliinkės lietuviai, kun. Milukui įnešus, nutarė, kad europiečių nurodytus asmenis jie per aklamaciją įgalioja, prie anų pridėdami Chicagos kun. Aleks. Skripką, anais metais važinėjusį su visuomenės reikalais Washingtonan, taipgi pralotą Prapolenį iš Rymo ir kun. Miluką (šis pasakė, kad negalį priimti nominacijos, nes negalį išvažiuoti Europon). Viršminėtu kunigui (kun. A. Skripką ir pralotą Prapolenį) mass-mitinge dalyvavusieji vienu balsu įgalioja, kad su p. Gabriu, Chicagos seimo įgaliotu, kaipo Amerikos lietuvių atstovai tarytusi ir Europos Tautų Konferencijoje, kai rei pasibaigus, apie suteikimą Lietuvai laisvės.

P. Gabrys pripažino šitą paskyrimą už labai naudingą, nes, girdi, delegacija iš kelių susidedanti visgi bus pasekmingesnė, nei vienas asmuo.

Reikia tikėtis, kad ir kitų Amerikos vietų lietuvių pamislys apie šį dalyką ir nuo savęs perstatys ir įgalios tuod vyrų (kun. A. Skripką ir pralotą Prapolenį) ir kitus kompetentiškus asmenis dalyvauti taip Londono lietuvių Konferencijoje, taip ir Europos Tautų Tarybose.

Po tam p. Gabrys rinko aukas Informacijos Biurui, kad ansai galėtų pasekmingiau Lietuvą ginti Europos laikraštyje. Aukų surinkta per 37 dolerius. Po tam gerbiamas svečias suorganizavo Tautos Fondo vietinį komitetą iš šių asmenų: kun. A. Miluko, K. Brusokò, p-lės Lukoševičiukės, P. Sviatako, A. Novicko, A. Kazlausko, Ad. ir Ant. Tamošiunaičių, p. Kasperavičienės, J. Sodeckio, P. Bagočiūno, Ip. Sabučio, p. Rozerberkienės, G. Galčiaus, J. Truskos, p. Kučinkaitės, O. Kalvaičiūtės, P. Zabelskio ir Ben. Morkuno. Pažymėtina, kad p. Gabrys, skaitydamas Lietuvių Tautos Fondo komisijos vardus laike savo prakalbos atkartotinai komplimentavo ponį Nausiedienę iš Chicagos, atstovavusią tame mieste „Zvaigždės“ redakciją Visuotiniame Lietuvių Seime.

Chicagos Seimo visas rezolucijas mass-mitinge vienu balsu priimta su pridėku, kad Lietuvos atstovai Europos tautų konferencijoje būtų prie p. Gabrio įgaliotais ir kiti keli nariai, tarp tų pirmasai pralotas Prapolenis iš

Rymo ir kun. Al. Skripka iš Chicagos.

Panašiuose susirinkimuose šv. Jurgio parapijoje (2 d. lapkričio) ir Williamsburgo lietuvių katalikų (3 d. lapkričio) p. Gabrys suorganizavo tose parapijose vietinius Tautos Fondo Komitetus, kurie sulig Chicagos seimo minti rūpintis kuodaugiausiai aukų surinkti nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje ir kartu išgavimui mūsų tėvynai laisvės.

Labai svarbus yra Maspethiečių lietuvių mass-mitinge iškeltas sumnymas įgalioti pralotą Prapolenį iš Rymo ir kun. A. Skripką iš Chicagos, kad anie kartu su p. Gabriu ir kitais netik atstovautų Londone Lietuvių Konferencijoje ir Europos Tautų Konferencijose Amerikos lietuviams. Pralotas Prapolenis bene bus itekmingiausias ir sumaniausias mūsų delpomatu. Tokius žmones statykim priesakin, išnaudokim anų gabumus „Tėvynai“ ant naudos

„Lietuviu Dienos“ Tvarka.

Tautos Fondo Valdybos nuomone, „Lietuvių Diena“ — 26 lapkričio — reikėtų taip praleisti, kad iš jos būtų kuodidžiausia nauda ir mūsų dvasiai, ir taip pat suvargintai mūsų Tėvynai.

1) Būtų labai pageidaujama, kad tose mūsų kolonijose, kur yra lietuvių bažnyčios, — sutinkant ir norint to geb. kun. klebonams — kad būtų atlaikytos iš ryto gedulingos pamaldos už mūsų brolius, žuvusius šioje baisioje karėje;

2) kad tai diena visi lietuviai pasirūpintų ingyti Tautos Fondo Valdybos pagamintą tautišką ženklelį (vyti) ir tą dieną nešioti jį prisiseigus prie atlapo. Vietiniai komitetai dėl tų ženklelių malonės kreipties į „Tautos Fondo“ sekretorių adv. A. Slakį (3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.), atsiuždami išanksto po 5 centus už kiekvieną ženklelį. (Pelnas iš jų eina Tautos Fondui).

3) Tą dieną nereikėtų daryti jokių iškilmingų vaikščiøjimų gatvėms, nes ta diena mums, lietuviams, nėra didaus dienos, bet diena atlikimo svarbių tautiškių priedermių.

4) Tos dienos vakarą visų kolonijų lietuvių turėtų parengti vakarus be šokių ir be svaiginamųjų gėrimų, sudarant rimto turinio programą: su prakalbomis apie dabartinį Lietuvos padėjimą ir reikalus, su vaidinimu rimtų dramatiškų veikalų, su deklamacijomis, dainomis ir tt.

5) Gerbiamesieji vakarų vedėjai turėtų raginti atsilankiusius į vakarą prie aukų tėvynės reikalams. Parinkti kolektoriniai turėtų pereiti per salę ir surinkti, pagal politikoko seimo, vienos dienos uždarbį, ar kiek kas gali. Visu, aukojančių dienos uždarbį, ar šiaip nemažiau, kaip \$1.00 reikėtų surašyt vardus ir pavardes dėl paskelbimo paskui laikraščiuose.

6) Būtų pageidaujama, kad vakaruosė būtų parengtos literijos su išlaimėjimu įvairių daiktų, paaukotų Tautos Fondui.

7) Visą vakarą gryną pelną reikia skirti Tautos Fondą.

Tautos Fondo Valdyba.

Ką rašo Tilžės lietuviu laikraštis apie karę Prusu Lietuvoje.

Rusų valdžios atsiliepiamas Prūsų žmones. Rusai, kada buvo užėmė daį Prūsų, tai išlipino visur tam tikrus atsiliepiamus. Paduodame ištraukas iš tų atsiliepiamų:

„Mēs Rusijos vietininkai ir pasiuntiniai susivienijusių slavų, kreipiamės prie jusų, Prūsai, žodžiais proto ir išminties. Liaukitės jus, nesusipratėliai, kol dar nėra vėlai.

Apsidairykite! Visas svietas apsiginklavęs prieš jus. Jūs ardotė pasaulio taiką. Maskolija, Prancūzija, Anglija, Serbija, Juodkalnija ir per jus ginties priverstoji Belgija, net ir Japonija pakelia prieš jus savo ginklus, kaip prieš laukinius šunis, atsilyginimui prieš jūsų užpuolimą. Jūsų bendras Italija nusikreipė nuo jūsų. Sunki nelaimė teks jums. Slavai iš ryto, susivienijusieji prancūzai, anglai ir belgai iš vakarų—apsiaučia jus geležiniais pančiais. Vokietijos valdžia savo aklume prigaua žmones. Taip rytuose, taip vakaruose esate jūs nušami mūsų po mišio. Valdžia tatai slepia nuo jūsų. Mēs atnėsam jums pakajų tyliam, kulturiškam ir naudingam darbui, bet meskit ginklus ir nesiginkit veitui. Rusas yra prakilnios dvasios ir atlaidus, jisai myli pakajų ir neatsikeršys už jūsų barbariškas skerdynes Censtachavoj. Mēs kovojam prieš vokiškąjį vaiską, ne prieš vokiškąją tautą. Vokietijoj gyvenanti lenkai yra taip-pat slaviški gentys. Jūsų šeimynas, moteris ir vaikus ir visą jūsų turtą ir lobį paliksim mēs neuzgautą... Padėkite ginklus, kuriuos jūsų valdžia jums per prievartą įbruko. Pasiduokite ir leiskite susigaut. Maskoliai priima pasiduodančius labai meilingai“.

„Nauja Lietuviška Ceitunga“, paduodama šį atsiliepiamą, priduria:

„Kaip meilingai maskoliai prieš mūsų žemės žmones apsieina, tai matonė iš nudegintų kaimų ir sumėsintų lavonų ir tikime, kad jau ir be to nei vieno nebus, kuris po maskolių jungu būti geistų. Mēs tik tris nedėlias tą jungą nešti gavom, o pasirodo, kaip mėnesiai“.

Kaip rusai užėmė Tilžę? Pirmutiniai rusų kareiviai (traukė į Tilžę 23 d. rugpjūčio. Tuojaus moterų pulkai suplūdo ant gatvių ir sunėšė kareiviams duonas, alaus, pieno, cigarų ir t.t. „Ceitunga“ rašo: „Maskoliai vislab tai, meilingai dėkodami, priėmė, kitas ir visą savo balno terbą prisikimšo“. Miesto burmistras tuoj liepė atgabent kelis maišus avižų arkliams“.

Pastebėtina, kad Tilžę ir Ragainę apleido daugybė žmonių, net visi prūsiški valdininkai pabėgo toliau. Tuomet Tilžės ir Ragainės valdžią paėmė į savo rankas Tilžės burmistras, kuris netrotijo galvos.

„Kas gavo kazokus Tilžėje matyti, tas gavo persiliudyti, kad jie anaip tol nėra tokie pavojingi žmonės, kaip sakoma. Jie, kazokai, su mūsų žmonėmis visai padoriai pasielgia, kolei tie padoriai elgiausi. Tik labai velytina būtų maskoliams stiprių gėrimų neduoti“.

26 d. rugs. Tilžėje pradėjo veikt rusų kariškas komendantas, kuris savo kareiviams griežtai uždraudė gert svaiginančius gėrimus. Tuomet, tarp kitko, visos karčiamos ant plento tarpe Tilžės ir Tauragės tapo uždarytos.

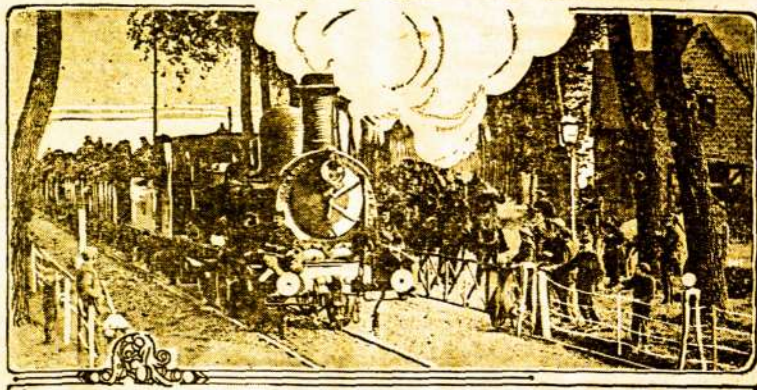
28 d. rugp. Tilžen atėjo daugiau rusų kareivių. Tuomet jie be užmokesčio pasiėmė daug velosipedų, pasiėmė nuo gelžkelio stacijos visus telegrafiškuosius aparatus, pasiėmė daug dalykų paėte.

Pabaigoj rugpjūčio Tilžėje, Ragainėje ir kitur pradėjo veikti rusiška valdžia. Vyriausiu urėdninku tapo rusiškas komendantas Tilžėje. Per jo cenzūrą ėjo visi laikraščiai—kaip vokiški, taip ir lietuviški. „Ceitunga“ skundžia si, jog jai nevalia rašyti apie vokiečių laimėjimus.

Kadangi dauguma Tilžės policimonų tapo paimta kariumenėn, tai Tilžėje susidarė policija iš miestiečių, kuri veiktė išvien su rusų komendantu. Tilžėje pradėjo veikti ir rusų pačta.

Rusams užėmus Prūsų Lietuvą, viskas buvo rėdoma pagal kariškus įstatus. Padėkime, buvo prigrasinta išdegti visus sodžius tarpe Tilžės ir Tauragės, jeigu telegrafa vielos būtų buvusios sugadintos.

Tilžės burmistras išleido atsisaukimą į Tilžės ir Ragainės gyventojus, kviesdamas juos grįžti namon ir nesipriešint

© 1914, by American Press Association.

Belgų kareiviai apleidžia Antverpą.

rusams. Ragainėje pradėjo siausti plėšikai. Visa miesto valdžia išbėgiojo. Pasirodo, kad vokiškų valdininkų kinokos dreba taip lygiai, kaip ir rusų.

„Ceitunga“ nurodo, kad ūkininkai turėtų pasilikti savo sodybose.

Rusgėjo pradžioje pro Tilžę pradėjo traukti vis daugiau rusiškų pulkų linkui Karaliaučiaus.

Tilžės burmistras Pohl išleidžia įsakymą, kad niekas nešautų į rusus, nes pertaigi gali didžiausia nepalaima ant viso miesto užėiti.

Sulig paliepimo rusų komandanto ant Tilžės buvo uždėta 50.000 markių kariškos pabaudos. Ta pabauda tapo užmokėta.

Nepaisant to, kad vokiečių civiliška ir rusų kariška valdžia primygtinai kvietė žmones likties ant savo vietų, tų dauguma viagi bėgo, apleidę namus ir ūkius. Daug Prūsų lietuvių pabėgo Berlynan, daug Karaliaučiuon.

Nuo pradžios rugsėjo šale Tilžės buvo bivuakai, kur savo šėtrose gyveno einanti linkui Karaliaučiaus pulkai kuomet jie negalėjo sutilpti kazermėje. Rusai elgėsi labai gražiai ir žmonių neužkabinėjo. Veikiausiai, tai buvo todėl, kad jie visą laiką buvo blaivus ir jų apicieriai už kiekvieną prasižengimą smarkiai pabausdavo.

Prūsų ūkininkai turėjo pristatyt rusams maistą net iki Karaliaučiaus, o iki Tilžės pristatydavo maistą žemaičiai ir suvalkiečiai.

Kaip rusus išviję? Tilžė nuo rusų paliuosavo 12 d. rugsėjo. Apie vokiečių kariumenės prisiartinimą Tilžėje žinota jau prieš kelias dienas, nes tą gandą atnešė ūkininkai. Pirmiausiai vokiečiai išviję rusus iš Skaisgirių.

„Ceitunga“ rašo: „Subatoje pradėjo maskoliai Tilžėje nerimti. Dar prieš pietus pulkas maskoliškų pėstininkų, pulkelis raitelių ir šešios kanuolės ištraukė prieš mūsų kius (prūsus). Veik po tam pakilo kova. Tarpe kanuolių šūvių puškėjo šaudyklių šūviai. Bildėsis radosi vis smarkesnis ir langai pradėjo drebėti“.

Prūsokai vis labiau pradėjo atrtinties prie Tilžės. Rusai pradėjo bėgti. Kova prasidėjo net ant miesto gatvių. Ant vakzalias gatvės tapo nušauta 10 bėgančių rusų. Bėgdami, rusai vėl ant Luisės tilto paliko dvi kanuoles.

Vokiečiai buvo viršus. Tilžėj pakilo didžiausias šauksmas—džiaugsmo šauksmas. Rusų vėliava nuo rotušės tapo numesta.

Antrytojaus kova atsikartojė šale Tilžės, ir vokiečiai vėl laimėjo. Tuomet apie 100 rusų tapo paimta nelaisvėn.

Rusai žiauriai elgėsi Prūsuos. Daugely pavietų landrotai (pavietų viršininkai) tapo sugauti ir nugabenti Rusijon. Goldapės landrotas turėjęs varyti pirm savęs bandą galvijų. Tąli žandarai, kurie parubežy gyveno, visiškai prapuolė. Viens žandaras Pilkalny tapo nudurtas. Vienas žandaras Bildviečiuose tapo rusų pagautas, nuvežtas į Eydtkūnus ir ten nudurtas. Jo lavonas gulėjęs ant turgaus plečiaus Kybartuose. Zytkiemių kunigužis tapo nušautas, kadangi atsiskė rusams pasakyti, kur yra vokiečiai. Tdlame dvare ties Zytkiemiu tapo užmuštas dvarponis. Viename kieme Darkiemio paviete tapo nušauta labai daug vyrų ir moterų. Mat, kas tai iš to kiemo gyventojų šovęs į rusus. Iš tos pačios priezasties Silėnuose, Pilkalnio paviete taip-pat užmušta dešimts

žmonių. Radžiuose sudeginta visi namai.

Daugiausiai degino rusai dvarus, sakydami, kad tai esanti karališka nuosavybė.

Iki 18 d. rugpiūčio Gumbinės paviete tapo sudeginta šeši dvarai, Pilkalnio paviete sudeginta 15 dvarų ir sodžių. Pirm rusiškos kariumenės ėjo uždegimo komandos, kurios apliedavo nafta tas triobas, kurios turėjo būti sudegintos. Gyventojai budavo išprašomi iš namų.

Šale Tilžės, Silgaliuose, tapo nužudyti Martynas Sakas ir Mikelis Kurmis. Už ką juodu tapo nužudyti—nėra žinios.

Pakalnės pavietas turėjo nuo rusų smarkiai nukentėti, išėmus Kaukėnus.

Gastuose tapo keli žmonės nužudyti. To bažnytkiemio žmonės turėjo perleisti vieną labai baisią dieną. Jie buvo visi suklupdyti ant lauko ir jiems buvo pasakyta, kad tuoj visus nužudys. Kaltino tame, kad kas tai iš Gastų paleidęs į rusus šūvį. Tik per didžiausią bėdą pavyko atsiprašyti. Vienok, ne visai. Apie 60 žmonių turėjo apnuoginti viršutinę kūno dalį ir gavo tada po 30 iki 40 kirėlių su nagaika.

Dėkavonė už paliuosavimą nuo rusų. „Tilžės magistratas atminimui Tilžės išvalnyjimo tris gat-

© 1914, by American Press Association.

Sugriauti namai Antverpo mieste.

ves ir plecūs prāmīnē vaisko vadovū vardais. Tīllžē gaus dabar „Sommer” gatvē, atsiminimūi to apicierio, kuris per Tīllžē īsvalnyjančēiūs kareivius vedē. Kita gatvē vadinsis „Claustius”, atminimūi to apicierio, kurio kareiviai pirmieji ī Tīllžē atiskubino ir galiausia „Flecher” plecūs atinimūi to apicierio, kuris pirmasis ant Luišēs tilto uzlaidino ir tūlas vietas perkīrto”.

Tīllžēs burmīstras Pohl vienbalsiai miesto viršininkū apšauktas Tīllžēs garbēs miescioniu, nes īsai īšgelbējo Tīllžē nuo īspūstijom.

Tīllžēs pačto viršininkai, kurie buvo nuo rusū pabēge, tapo atiduoti teisman uz savo prisiekos sulaužymā ir „Ceitunga” trokšta, kad jie būtu „nukoravoti”.

Tīllžē atgaunant nuo rusū, žuvo 32 vokiečiū kareiviu. Jie tapo palaidoti su didžiausiomis īskilmėmis.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Neseniai atvažiavo Vilniun pie 100 darbininkū, grīžtančiū īs Anglijos ī Suvalkū gubernijā. Prasi-dėjus karui sumazējo ūdarbiai, todėl jie turēje kreipties ī vyresnybe, kad juos parvežtū ī tėvyne.

VILNIUS, Kauno „Saulės” kursai bus greitu laiku atidaryti Vilniuje.

VILNIUS. Pastrame laike dauguma pabėgēliū īs Suvalkijos nuo Augustavo ir nuo Druskininkū pradējo grīžti ī savo tėvyškēs.

DRUSKININKUOSE, Gard. gub. laike istorijinio mūšio, kurī vokiečiai pradējo anksti penktadienio rytā 12 rugsėjo, nuo pirmūjo šūviū sudegē katalikū bažnyčia ir liko sužeista šrapnelio skėvėdra ējusi anksti ī bažnyčiū Aleksavičiūtē. Ūzmūstas liko žydėlis Kaplanas. Vakare nuo šūviū degē Druskininkū kurortas ir 3 apylinkēs kaimai. Vokiečiai pradējo šaudyti, prisiatinę patamsy per miškū apaugusias vietas, ant 9—10 verstū nuo Druskininkū.

Vienok vokiečiams uzvaldyti mūsū kariumenēs padirbtā tiltā nepasisėkē, kaip ir nepasisėkē padirbti savo pontonū tiltū ir jie su nuostoliais turējo atsitraukti.

— Druskininkuose Ciurlionys tėvas, anot „R. Vied.” pasimīrēs 12 rugs. širdžiai plyšus, bet ne nuo sužeidimo laike miestelio apšaudymo.

— Druskininkū pabėgēliai īs Vilniaus grīžta namon.

NAUJOJI ZAGARE. Siauliū apskr. 24 rugsėjo buvo čia atsarginių, išvažiuojančiū karan atsisveikinimas; liūdnas beabejonēs, nes turējo skirties nuo savo duonos avėjū: seni tėveliai nuo sūnū, žmonos nuo vyrū, sesers, broliai nuo broliū ir maži vaikeliai nuo savo gimdytojų. Prieš pat išvažiavimā visi susirinko bažnyčion. Kunigas atskaitē tam tikras maldas laimīdamas šv. vandeniu visi suklaupē prieš īsstatytā švė. Sakramenta graudingais balsais atgiedojo Suplikacijas, jas giedant vienijosei balsai maldos su balsais raudojimo ī vienā akordā ir kilo ī sklia-

utus bažnyčios, tarsi norėdami pro juos prasimūšti ir pakilti prie To, nuo kurio viskas priklausō.

Kunigas pasakē suraminntj ir paguodžiantj pamokelā; patarē būti tvirtais tikėjime ir visur elgties taip, kaip pridera geriems katalikams.

23 š. m. dauguma žagariečių girdējo armotū dendėjimā, būk īs Kauno pusēs. Kaikurie žmonēs labai nusigando, nebeimanē kusr pulti. Kaikurie mano kasti duobes, kad ī jas pasilēpus su savo gėrybe. Kareiviai īškelavo karan geru ūpu, nors likusieji juos gaudžiai apraudojo ir dabar tebevaikščioja nusimīne.

Javai ūderžėjo menkai, vasarojusa gi vietomis visai blogas, bulbės irgi nekokios. Žmonėms daug vargū šiemet ant karto susikrovē.

IS SUVALKU 24 rugs. pranešam, kad užėmus miestā vokiečių kariuomenē visųpirma užėmē netikt valdiškūs, bet ir pašalinių gyventojū turtus, k. v. meblinius, baltinius, drabužius, ypatingai šiltuosius, linus ir pakeikalavo 1200 vežimū tiems daiktams išgabenti ī Prūsus.

VILKAVISKIS. Čion patys žmonēs savais pinigais ir maistu ūžlaiko sužeistiems kareiviams ligoninė. Įs parapijos sunēsta ligoninėn daug baltinių ir paaukota maisto, kad sužeistieji būtu švariai ūžlaikomi ir īšalkusieji pavalgydinami.

Vilkaviškio paviete daug lietuviū pasodinta kalėjiman ūžtai, kad plēšē Prūsū žmoniū turtus Sirvintoj ir Eydtkūnuose, kuomet tie miestai dēgē.

Vokiečiai buvo atakavę Gargždus savo kanuolėmis, bet nuostoliū nepadrē.

Siauliū ir Mazeikiū apygardose vokiečiai īsmėčiojo daugybē atsišaukimū lietuviū ir latviū kalbomis. Tuose atsišaukimuose vokiečiai kviečia lietuvius ir latvius palakyti jų pusē.

Panašūs atsišaukimai buvo īsmėčioti ir Suvalkū gubernijoj. Vokiečiai kvietē ūkininkus nebēgti nuo savo laukū.

IS VILNIAUS pranešama kad īs Amerikos lietuviū laikraščiai ateina tik „Zvaigždē” ir „Draugas”. Vilniuje yra daug pabėgēliū īs Suvalkijos. Draugija „Rūta” pavēdē savo butā pabėgēliams miegoti. Valgīgi pabėgēliai gauna īs „Bristolio” viešbučio tarnautojų.

Vilniaus fabrika „Vilija” priēmē, kaipo darbininkus 40 suvalkiečių pabėgēliū. Abėnai vliniečiai labai rūpinasi savo nelaimingū broliū sušėlpimu.

VILNIUS. Lietuviū Komitetas šelpti nukentėjusius nuo karo renka aukas. Kaikurie Suvalkijos pabėgēliū rengias grīžti atgal, tik īsvažiuoti nelengva.

— Vagzale be pertrūkio po 4 val. dežuruoja du katalikū kunigū, lenklas ir lietuvis, suteikti atvažiavusiems sužeistiems paskutinē paguoda.

— Siomis dienomis īs Eitkūnū atvežta čion 8 žmonēs Prūsū lietuviū. Jie laikinai priqlausti prie šv. Mikalojaus bažnyčios.

Zinios iš Europos Kares

(Tąsa nuo pirmo puslapio)

Britanijos eskadra sudaužyta. Valpariso, Čili, 3 d. lapkričio. Čili pakraščiuose šiandien buvo smarki batalija ant vandens, kuomet vokiečių laivai nuopuolė anglų eskadrą. Anglai panesė čion didelius nuostolius. Vieną jų laivą „Moumouth“ paskandino vokiečių granatos, kitą „Good Hope“ padegė, o trečias „Glasgow“ pabėgo skaudžiai apdaužytas pabėgo.

Kaizeris žada aneksuoti Belgiją. Londonas, 30 d. spalio d. Telegrama iš Berlyno į Times praneša, jog kaizeris rengiasi neužilgio išleisti proklamaciją apšaukiančią Belgiją kaip Vokietijos provinciją. Vokiečiai jau skaito Belgiją laiminga vokiečių dalimi, po karaliaus Vilhelmo valdžia.

Anglijos admirolo permainos. Dažnai kunigaikščiui Ludvikui Battenbergui, presos pastaruoju prikašiojimai, austrijokiško paėjimo ir giminytės su vokiečių kaizerių privertė jį pasitraukti nuo Anglijos laivyno augščiausios komandos. Mat kunigaikštis Battenbergas yra gimęs Austrijoje ir vedęs už pačią vokiečių kaizerio giminaitę, taigi kaip toksai karės su vokiečiais mete Anglijos piliečiams jis neatrodė ištikimu jų tėvynei. Vieton Battenbergo Anglijos laivyno vyriausiu komandantu paskirtas lordas John Arbuthnot Fisher, Kilverstone'as, baronas ir laivyno admirolas.

Laivas—ligonbutis susidaužė. Londonas, 30 d. spalio. Anksti rytą laivas Rohilla, of Glasgow, paverttas karės laike ligonbutin, užėjo palei Whitby ant uolos ir perplyšo pusiau. Kartų su ligoniais ir laivo tarnais buvo 200 žmonių. Manoma 100 žuvus, nes tiek nedakaitoma.

Rohillo gabenos iš Queens Belgijon sužeistus belgu ir prandųž kareivius. Bet vėtrai pakilus užėjo 4-a val. ryte ant uolos ir susidaužė plyšdamas pusiau. Ant laivo buvo 4 ligonių prižiūrėtojos ir keli gydytojai. Visos bet moters tapo išgelbėtos.

Vėldu laivu paskendo nuo plūduriuojančių minų. Grimsby, Anglija, 30 d. spalio. Pereitą ketvergą netoli nuo čia laivas Rosellia užėjo ant plūduriuojančios minos ir paskendo kartu su savo kapitonu. Aštuoni išgelbėti laivo matrosai atgabenti Shields'an. Dieną prieš tai paskendo užėję ant minos žūklų laivas Ourton, kiti laivai, atplaukę paimti jo pasažierų, niekur neberado, matyt ir tie sykiu su laivu žuvo.

Siaurinės jūros plačiais pakraščiais dabar pavirtę tikrais apgauli magazinais, kadangi per kelias pastarąsias savaites Vokietija Anglija ir Olandija, visos tos viešpatijos uoliai darbuos, dėdami jon minas. Anglijos laikraščiai beatlaidos reikalauja Siaurės jūrių visiško uždarymo, idant vokiečiai negalėtų po neutralių vaizbos laivų priedanga—laidžioti jon minas.

1000.000 vokiečių žuvo Lenkijoje. Sulig Reportų iš Petrogrado, spalio 30 d., vokiečiai nuolatos

stumiami atgal iš Lenkijos. Rusų kariumenė užėmusi miestus Jezov, Strykov ir Nove Miasto. Vokiečių nuostoliai dideli. Ligišiol mūsųose Lenkijoje vokiečiai pradžė daugiau kaip 100.000 kareivių. Daug vokiečių pakliuvo rusams nelaisvėn sykiu su ginklais ir amunicija.

7.000.000 belgų badauja. Sulig raportų iš Londono, Belgijoje dabar yra apie 7 milijonai, neturinčių duonos kšnio žmonių. Bijomasi, kad jie, desperacijos apimti nesukiltų prieš savo prispaudžius—vokiečius, nes vokiečiai, pasinaudodami tuomi didžiūmą jų išžudytu.

Belgijos karalius kreipiasi į Amerikos žmones, kad jie suseptų badą kenčiančius belgus. Badaujančių išmaitinimui reikia 5.000.000 kas mėno.

Belgija prieš karę buvo turtinga šalis, bet dabar virto tyrlaukiais, kas iš liko nuo kanuolių ugnies, tą iš plėšė godus vokiečiai. Teisybė ir dabar dar yra turtingų belgų, bet jų kapitalai sudėti svetimose valstijose, tat dėl karės jų negali atsiti. Po kare jie prizada amerikiečiams ligi cento atmokėti tą skoklą.

Rockefelleris maitins belgus. Zinomaisai Amerikos milijonerus, „žibalo karalius“ Rockefelleris pasižadėjo atidaryti savo kišenių badaujančių belgų maitinimui. Pereitą sereidą iš New Yorko iš plaukė Rotterdamo į Amsterdamą laivas su 4.000 tonų maisto. Greitu laiku bus pasiūsta ir daugiau laivų su maistu. Iš Rotterdamo tą maistą išsiuntinės, kur reikia, Amerikos konsulis.

Rockefellerio tam tikslui paskirta komištja praneša, kad belgų sušelpimui ji pasiryžusi išleisti milijonus dolerių.

Rusai muša vokiečius. Petrogradas, 1 d. lapkričio. Visų Sventų dieną rusų armija užatakavo ant visos linijos vokiečių ir austrijokų pozicijas. Ties Bakalarzevo vokiečiai stengėsi sulaikyti rusų ataką, bet čia juos užklupo rusų kazokai ir daugeli išžudė. Vokiečių tiek daug čia žuvo, kad, sulig rusų štabo pranešimą, krūvos jų lavonų apsunking šaudymais.

Berlyne gi skelbiama apie vokiečių pasisekimus ties Bakalarzevo, Suvalkų pavieta. Rusų armijos vyriausias vadas tikisi, kad Vokietija negreit atsitaitys iš savo nuostoliu Lenkijoje, todel 300.000 pasiūsta į Galiciją, kuria nori greitu laiku visą užimti. Vokietijos pasieny palikta tik 500.000 kareivių atmušimui vokiečių atakų.

Spalio 26 dieną rusai sumušė austrijokus ties Boian, Bukovinoje, ir užėmė Cernovicus.

Lenkų Legijonai. Petrogradas, 1 d. lapkričio. Lenkai buvo prašę vyriausiojo rusų karvedžio, kad leistų jiems suorganizuot lenkų pulkus, vadinamus legijonais, kurie rusams padėsią mušti vokiečius. Rusų karvedis sutikęs su prašymu, tik su tą išlyga, kad tie legijonai neužpuldinėtų nekaltų žmonių. Tie lenkų legijonai turės lenkus apicierius ir kitus viršaičius.

- Vokiečiai veržiasi pirmyn. Londonas, 1 lapkričio. Kad sulaukius Italiją nuo iškisimo karėn, vokiečių kaizeris davęs įsakymą užpulti priešų pozicijas ir būtinai dasimušti ligi Prancijos pajurio miestui Kalais. Vokiečių kariumenė ant žūt—būt stengiasi išpildyti ta kaizerio pagedavimą. Po smarkių ir kruvinių susirėmimų vokiečiams pasisekė užimti svarbias prancūzų pozicijas ties Ypres ir Nieuport, bet toliau eiti neįstengė.

Sulig pranešimų iš Asterdamo, vokiečiai laike pastarųjų 2 savaičių Belgijoje pražudė užmuštai ir sužeistais 150.000 savo kareivių. Ties upe Yzer vokiečiai pražudė daug savo kanuolių.

Vokiečių sosto įpėdinis žuvo. Londonė pasklydo gandas, jog Berlyne neseniai laidota karališkos šeimynos narė. Buvo susirinkę daug diduosenės. Zmonės kalbėję, kad tai sosto įpėdinio laidotuvės.

Caras keliaus į frontą. Petrogradas, 3 lapkričio. Šiandien caras su karės ministriu Suchomlinovu

išvažiavo į armijos frontą. Prieš išvažiuosiant būk caras pasake, kad jokios taikos negali būti, kol rusai neatsistos ant Vokietijos žemių.

Laivynų mūšis. Amsterdam, 3 lapkričio. Didelis laivynų mūšis eina Siaurės juroje. Iš Kiel kanalo išėjo juron keli vokiečių skraiduoliai ir povandeniniai laivai ir užpuolė Anglijos laivyno eskadrą.

Kazokas pavogė Austrijos generolą. Rusų armijos fronte kalbama apie neįtikėtiną atsitikimą. Vienas rusų kazokas buvo pakliuvęs nelaisvėn pas austrijokus, bet jam generolas leidęs pasilaikyti savo ginklus. Syki tas kazokas, nugriebęs sėdintį ant arklio generolą, pasileido visu smarkumu rusų pozicijų linkui. Sumišę iš tokio reginio austrijokai nežinojo ką daryti, kad šaudydami į kazoką nenušautų ir savo vado. Atsipeikę griebėsi šautuvų, bet jau kazokas buvo toli. Jis laimingai parvilkė generolą į rusų eiles.

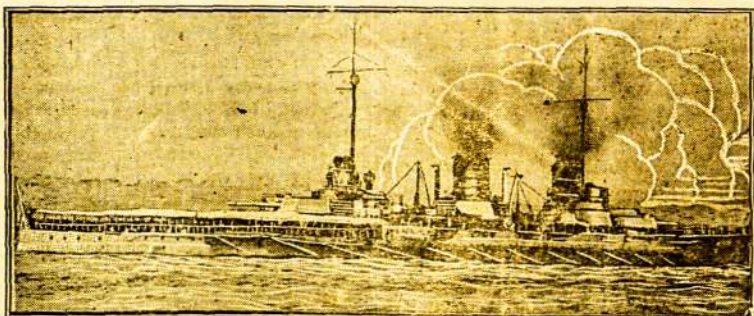

Photo by American Press Association.

Viršuj: Turkijos drūčiausias karės laivas „Goeben“, kurį būk Turkija nupirkusi iš vokiečių. Apačioj: žemlapis Juodosios ir Viduržemio jūrų, kur turės įvykti smarkiausi susirėmimai tarp turkų ir jų priešų.

Turkija insivėlė karėn

Turkija išikišo karėn. Daug sykių buvo rašyta apie kariškus prisirengimus Turkijoje. Dalykų žinovai visuomet tvirtino, kad Turkija imsianti dalyvumą dabartinėje Europos karėje. Taipogi niekas neabejojo, kad Turkija palaikysianti Vokietiją, o ne kurią kitą pusę. Ypač tas buvo aišku tada, kaip Turkija atsisakė išduoti sąjungiečiams pasislėpusius jos vandenysse nuo Anglijos laivyno Vokietijos laivas „Goeben“ ir „Breslau“. Apart to Turkijon nuvyko apie 1.000 vokiečių oficerių užimti instruktorių vietas Turkijos kariuomenėje. Bet jei Turkija taip ilgai neikišo karėn, tai reiškia - ji laukė atsakančios progos. Geriausia proga užpulti Rusiją pasirodė Turkijai tada, kaip rusų armija grumėsi su vokiečiais Lenkijoje.

Turkija užpuolė Rusiją. Petrogradas, 29 spalio. Nors Turkija nepadaavė Rusijai jokių reikalavimų, bet jos laivynas Juodojoje juroje šiandien pradėjo bombarduoti Rusijos uostas ir užpildinėti jų laivus. Odesos uoste kanuolių šūviai paskandino vieną prekių laivą ir dikčiai sugadino Anglijos laivą „Portugal“.

Turkų laivynu vadovauja vokiečių laivai „Goeben“ ir „Breslau“. Jie nors nešioja turkų vėlavą, bet visa jų valdyba ir jūrininkai — vokiečiai.

Novorossyjsk.) Kaukazas), 29 d. spalio. Atplaukę šia šiandien Turkijos skraiduolis „Hamidieh“ pakikalavo, kad miestams pasiduotų, grasindamas bombardavimu. Delei to atsitikimo šia areštuota Turkijos konsulo valdininkai. Tada „Hamidieh“, nepaleidęs nei vieno šūvio, nuplaukė tolyn.

Kerč (Krymo uostas), 30 spalio. Netoli nuo šia vaker Turkijos laivas „Goeben“ paskandino pasażierinį rusų laivą „Jalta“; visi pasażieriai išgelbėti. „Jalta“ pagelbon skubinosi rusų kanulinis laivas „Kazbek“. Turkai paleido į jį du torpedū, ir „Kazbek“ į 15 minutų nuėjo į dugną sykiu su 73 žmonėmis.

Petrogradas, 30 spalio. Iš Feodosijos gauta žinia, jog vokiečių laivas „Breslau“, kuris plaukioja po Turkijos vėlavą, vakar pusiau dešimtą valandą ryto be jokio persergėjimo pradėjo bombarduoti Feodosijos miestą. Iš žmonių niekas nenukentėjo, tik vienas kareivis sužeistas. Bet užtat triebesiams padaryta daug nuostliu.

Turkija pradėjo karę, bombarduoja Odesą. Amerikos ambasadorius Petrograde pranešė 30 d. spalio. Washingtonan kad Juodųjų jurių portas Odesa smarkiai bombarduojamas. Daug amerikiečių savasčių tarp kitko liko sunaikinta. Eina paskalai, kad turkai pradės krikščionių generalę skerdynę iš tos priežasties delei žmonės apimti neapsakytos baimės. Konstantinopolyje Suv. Valstijų ambasadorius Morgenttan, pataria savo valdžiai Washingtone, kad Turkijos vandenysse būtų Amerikos karės laivas—gelbėjimui savo piliečių, kadangi laukiama ten didelių sumišimų. Turkai turi Juodose jūrase drūtesni laivyną už rusus.

Karė tarp Turkijos ir Rusijos prasidėjo. Londonas, 30 spalio. Karė tarp Turkijos ir Rusijos prasidėjo ištikrujų, nors dar ligi šioliai oficiališkai ji

neapskelbta. Juodojoje juroje eina smarkus šaudymas tarp Turkijos ir Rusijos laivynu. Rusų pasiuntinys Konstantinopolyje gavo iš savo vyriausybės įsakymą apeleisti Konstantinopolį. Bet turkai jo neišleidžia, kol nebus gvarantuotas liuosas iškeliamas iš Rusijos Turkų ambasadoriui ir konsulams.

Anglija mano, kad Turkija nepasiganėdins vien užpuolimu Rusijos, bet stengsis užimti Egiptą (Egiptas priklauso Anglijai), kur, kaip žinoma, didžiama gyventojų — musulmonai. Anglijos ambasadorius Konstantinopolyje pranešė Turkų Didžiajam Vizirui, kad jei Turkų kariuomenė peržengs Egipto rubežius, tas reikš kad Turkija išaina karėn netik su Anglija, bet su visais sąjungiečiais.

Londono tikimasi, kad šis Turkijos žygis itrauks karėn ir kitas valstijas: Graikija, Rumunija, Bulgarija ir Italija, ligi šiol prisilaikiusias neutraliteto. Anglų laikraštis „Chronicle“ sako, jog Turkija šiuo savo pasielgimu padarė galą savo egzistavimui Europoje.

Paskandino 5 rusų laivus. Londonas, 3 spalio. Vakar Turkų laivynas, bombarduodamas Odesą, uoste paskandino 4 rusų karės laivus ir vieną prekiųgarlavį.

Turkai „pasisavino“ Egiptą. Londonas, 1 lapkričio. Cia gauta žinia, kad Turkija oficiališkai prijungusi prie savo valstijos Egiptą.

300.000 turkų traukiama prie Raudonosios ir Viduržemio jūrų. Ta kariuomenė turėsianti užimti Suezio kanalą ir išiveržti Egiptan. Beduinų burliai jau perėję sieną ties kalnu Sina. Damaske keliamos antikrikščioniškos demonstracijos.

Turkai naikina rusų laivyną. Oficiališkai pranešimai iš Vokietijos skelbia, kad turkų laivynas Juodojoje juroje sunaikinęs dar kelis rusų laivus: paskandino minų nešiotoją „Prut“ ir naikintoją „Kubaneo“, vieną torpedinį laivą sužeidė ir pasiėmė prekių laivą, vežantį anglis.

Anglija ir Prancija rengia laivyną, kuris bus siunčiamas ginti Suez'o kanalą ir užpulti Turkiją nuo jūros. Manoma, kad prie to laivyno prisidės ir Graikų laivai.

Berlyne žinia apie Turkijos prisidėjimą prie karės printa su entuziazmu. Prie Turkijos ambasados susirinkusi didelė minia vokiečių ir austrijokų darė džiaugsmo manifestacijos. Ambasadorius Mahmond Mukhtan Paša turėjęs išeiti ir laikyti prakalbą demonstrantams.

Ultimatumas Turkijai. Vašingtone gauta žinia, kad Turkijos pinigų ministeris pranešęs Prancijos ambasadoriui Konstantinopolyje, kad turkų laivai pradėję bombarduoti Rusijos miestus po vokiečių viršaičių įtekme, visai be Turkijos valdžios žinios. Tada Rusija ir Anglija pasizadėjo nepradėti karės, jei Turkija išpildys reikalavimus:

1. Pasisaikinti delei atsitikimų ant Juodosios jūros;
2. Prašalinti iš laivyno visus vokiečius viršaičius;
3. Nuginkluoti laivyną.

Turkų vyriausybė atsiprašė sąjungiečių už atsitikus Juodojoje juroje ir priketino išpildyti visus jų reikalavimus, bet nuginkluoti savo laivus atsisakė. Tuomi tarpu turkų ministerijoje viršūmė karės šalininkai, ir Turkijos karė su Rusija ir kitais jos sąjungiečiais prasidėjo.

Caras liepęs užpulti turkus s. Petrogradas, 8 lapkričio. Caras davęs įsakymą Kaukazo kariūnėnei nieko nelaukiant užpulti turkus ir juos „pamokytį“ už pataikavimą Vokietijai.

Rusija žada pasiūsti prieš turkus 500.000 kareivių, visai nesumažinant savo armiją Vokietijos ir Austrijos pasienyje.

Turkija irgi siūnčia Rusijos pasienin nemažiau, kaip 400.000 kareivių. Greitu laiku karės baisenybės iš Europos persineš ir Azijon.

15.000 turkų Egipte. Londone gauta žinia, kad 15.000 turkų įėjo Egipto žemėn ir artinasi prie miesto Kair. Mieste kol kas ramu, bet bijomasi vietos mahometonų maištų. Visame Egipte apskelbtas karės stovis.

Bombarduoja Dardanelius. Londonas, 4 lapkričio. Suvienytas Anglijos ir Prancijos laivynas bombarduoja Dardanelių pertaką. Turkų kanuolės esą prastesnės, todėl jų šūviai negali pasiekti laivų.

Turkų laivynas smarkiai bombarduoja Sevastopolį ir kitus Rusijos pajurio miestus. Ties Novorossyjsku turkai jau paskandino išviso 113 transportinių rusų laivų.

Krisis ministerių kabinete. Rymas, 1 d. lapkričio. Italijoje, kuri ligi šiol laikėsi neutraliteto, karės partija paėmė viršų. Todėl ramybės šalininkai ministeriai turėję pasitraukti nuo savo vietų. Susiorganizavus naujam ministerių kabinetui, manoma, Italija išeisianti karėn, palaikydama Anglijos ir Prancijos pusę.

XXXXXXXXXXXX

Trumpos žinutės iš karės.

— Anglijos vyriausybė tvirtina, kad boerų revoliucija Afrikoje esanti visiška užgnaužta.

— Londone vakarais gatvėse nedeginama žiburių, kad tuomis paslėpti miestą nuo vokiečių iš aeroplanų mėtomų bombų.

— Novorossyjsko uoste turkai paskandino 14 rusų transportinių laivų.

— Neapolis, Italija. Lapkričio 3 d. pradėjo veikti ugniakalnis Vezuvijus.

— Bulgarija paskelbė mobilizaciją antros eilės atsarginių.

— Londonas, 30 d. spalio. Kunigaikštienė Battenberg (Henriko Battenberg pati) gavo žinią jog jos sūnus likos užmuštas priešų šrapnelės laike atako, kurią jis vadovavo. Palaidotas su kitais kareiviais netoli Ypres'o.

— Kokį badą kenčia belgai po vokiečių valdžia, parodo tas faktas, kad už šunienos svara moka po 1 frank 80 centimų (apie po 36 centus), bet ir tos negauna užtekatinai.

— Prancijos valdžia paskyrė 21 naują generolą užimti vietas žuvusių karėje ir pasiūstų į rezervą generolų.

— Vokiečiai mėgina Olandijos pasienyje savo naujas Kruppo fabriko kanuoles, kurios galinėms iššauti ant 24 ang. mylių tolio. Tos kanuolės skiriamos Belfort'o bombardacijai.

— Šiaurės juroje karės priadžioje vokiečiai, belgai ir angliai pristatė daug minų. Dabar tos minos vandens išnešiotos po visą apylinkę, plaukiojimą po Šiaurės jūrą daro labai pavojingiu. Jau keli anglijos laivai žuvo, užėję ant tų minų. Anglijos spauda reikalauja, kad vyriausybė sustabdytų laivų plaukiojimą, kol minos nebus išgautytos.

— Iš Rymo praneša, kad atakuojant pranežų tvirtovę Verdun sunkiai sužeistas Vokietijos sosto įpėdinis, vedęs tą ataką.

— Londonas, 31 d. spalio. Vokiečių povandeninis laivas netoli miesto Dover paskandino Anglijos skraiduolį „Hermes“. Visi jūrininkai išsigelbėjo.

— Buvusis Šv. Valstijų prezidentas Rooseveltas, laikydamas prakalbą Princeton universiteto studentams pasakė, jis žinąs, kad netolimoje ateityje New Yorko ir San Francisco miestai būsia užpulti dviejų valstijų. Kokios yra tos dvi valstijos, Rooseveltas nepadėjo, tik patėmijo, kad jos dalyvauja dabartinėje karėje.

— Tokio, Japonija. Spalio 31 d. anksti rytą japonai pradėjo generalią ataką vokiečių tvirtovės Tsing—Tao, tikėdamiesi viena diena visiškai užbaigti. Vienok tas jiems nepasisekė.

— Paryžiuje gauta žinių, jog koleros epidemija Austro—Vengrijoje nesimažina. Kasdieną kolera suserga vis daugiau žmonių.

— Spalio 29 d. du vokiečių lakūnai mėtė iš aeroplanų bombas šiaurinėje Prancijoje. Užmušta 20 ir sužeista 40 žmonių, daugiausia moterų.

— Kalais, Prancijos pajurio miestas. Kasdieną iš fronto čia atgabenama apie po 1.000 sužeistų belgų, kuriuos iš čia laivai veža į Anglijos ligonbučius.

— Paryžus, 3 d. lapkričio. Prancūzų lakūnai paėmė tris vokiečių aeroplanus, belekiančius ant Paryžiaus, ir atgabeno į Louvain distriktą.

— Londonas, 3 d. lapkričio. Admiralicija pasakė, jog povandeninis laivas D—5 paskendo vakar Šiaurės juroje nuo vokiečių skraiduolio minos. Išgelbėta tik du apiečiai ir du kareiviai.

— Tarp Kynų ir Mandžurijos pertraukta telegrafo komunikacija.

Amerikos Naujienos.

Rinkimai. Pereitą utarninką Šv. Valstijose buvo rinkimai valdininkų į įvairius valstijų ir visos šalies urėdus. Rinkimuose daugiausia laimėjo Republikonų partija. Bet nepaisant tio kongresas bus Demokratų rankose, kadangi Demokratai turės jame 19 balsų daugiau, negu kitos partijos. Vienok šie rinkimai parodė Demokratams, kad sekančiuose prezidento rinkimuose jiems yra maža laimėjimo viltis.

The Lithuanian Weekly

Žvaigždė

Published by

A. MILUKAS & CO.

Every Friday at Philada, Pa.

Yearly subscription \$2.00

Advertising rates on application

All communications should be addressed:

"ŽVAIGŽDĖ"

2634 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Savaitinis laikraštis

Žvaigždė

Beina kas Petryčia.

Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje . . . 2 dol.

Lietuvoje ir kitur . . . 4 rub

Korespondencijas ir pinigų siuntiant
adresu:

"ŽVAIGŽDĖ"

2634 Richmond St. Philadelphia, Pa.

IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yarus 2705

Parduodame laivakortes ant visokių linijų į kraują ir iš kraują.

Siučiamo pinigus į visas dalis svieto greičiau ir pigiau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikom didžiusią krautuvę vyriškų drabužių, žėvėrykų ir skrybelių; turime didelį departamentą aukalinių daiktų: laikrodžių, žėdų, spūlių, ir tt. Drauge užlaikome didelį skyrių visokių knygių: makiaknygių, istorijų, poezijų ir tt. Norėdamas ką įpirkti pirmiausia atėik pas mus, o būsi užgandėntas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems.

Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

10 Daiktų, vertės \$30, tik už **595**
išsiunčiama dovanai dėl pasiūlymto

Kompeticijos dėlei mes nuėmėme kainas ant aukalinių laikrodžių ir kitokių daiktų ir ant pareikalavimo išsiųsim kiekvienam vią setą, susidedantį iš sekančių 10 brangių daiktų: amaru, puikių engraveruotų vyriškų laikrodžių su geriausiais Amerikos darbo viduriais, gražių rėtelėlių su kompasu, guzikus į mankietus, spūlkę į kaklaraištį, skustuvą (brivą), aluminijio poodelį muilui, šėpečinukų, diržą ir 31 kalibrų revolverį. *Vid tū daiktai yra geriausios rūšies, gėarantuoti.* Sykiu tie 10 puikių daiktų, vertės \$30, parduodami už \$5.95.

Nesiusk pinigų.

Prisiųsk tik šį apkelėbimą ir savo tikrą antrašą, o mes išsiųsim ekspresu vią setą dėl pasiūlymto. Jei patiks, tada užsimokėsi agentui *ty mažą sumą \$5.95* už daiktus vertės \$30, taipogi mažus ekspreso iškaštus. Pasinaudok progą ir pasiųsk greitai savo užsakymą. Antrašas:

UNION SUPPLY CO.

407 N. EIGHTH ST.

DT. 44,

ST. LOUIS, MO.

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!
Gramafonas ant išmokesčio 10c. kasdieną.

Jeigu apsimatė mokėti po 10 c. kasdieną, tai išsiųsime Jums ant išmokesčio labai puikių Gramafonų sykiu su 16 rekordų (32 kavalkais) visokių dainų, maršų, valčių ir tt., kuriuos patį išsirinksite. Mūsų Gramafonų gėarumas gėarantuotas kiekvienam rayšta gėarancija. Išsiųsime naujus specialius rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškus ir Mažai Rusiškus. Rašykite tuojau, reikalaudami katalogų ir pasiūkinimų. Jėdėdami krasos ženklelį atsakymui.

LIBERTY COMMERCIAL CO.

233 E. 14-th St., Dept. Z.
NEW YORK, N. Y.

PRANEŠIMAS.

Draugijoms Kuopoms ir Klubams!

Išlėbu visokias

KUKARDAS, „BADGES“, GUZIKUS IR ŽENKLELIUS.

Visokiams plėnikams, šėrmenims ir t. t. Darau visokius medalius ir visokias antspaudas draugystėms.

Ant žėdno pareikalavimo prisūntiu sėmpelius.

A. Strupas

NOVELTY MANUFACTURER

123 Ferry St., Cor. Madison St.,
(Z) NEWARK, N. J.

Svečių iš Lietuvos Fotografijos

Turiu nutraukęs atvažiavusių iš Lietuvos svečių „Ziburio“ ir „Ryto“ atstovų — d-ro kun. M. Gustaičio ir p. J. Gabrio fotografijų. Kas nori savo namą papuošti tu gerbiamų mūs veikių artistišškai padirbtu paveikslu, kabinetu didžio, teprisiūncia už 25 centų markių. Fotografija bus pasiūsta į namus. Abiejų atstovų pilname ūgyje (stovinėti fotografijos skyrium po 15 centų. Adresuokite.

R. KRUCZAS, Fotografas.

152 Perry Ave.,

Maspeth, L. I., N. Y.

Daktaras Ignatas Stankus,

Lietuvės daktaras. Gydo ivairiausias ligas Vyru, Moteriu ir Vaiku. Daro operacijas. Turi savo locnaligonbuti. Lektaratas sutisio pati del kiek vieno sergancio. Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 1/2 rito; 2-4 po piet. 7-8 vakara. Nedei, iki 2 po piet.

Kreipitis reik visumet ant to tikro adreso taip:

DR. STANKUS, 1210 S. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

—Didžiausia Krautuvė—

Vienos įtaisos lietuviškų ir lenkiškų knygų, auksinių, sidabrinų ir auksotųjų laikrodžių, teigpi viasčių religinių daiktų. Kas nori persitikrinti, tegul prisidūria 10c. stampomis, o aplaikys mano didelį katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašs pas mane „Zvaigždė“, tas gaus knygy „Basanavi čiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokią iš mano katalogo knygy, vertės 1 dol., d o v a n a i. Visų senas pažįstamas

Povilas P. Mikalauskas,

248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

J. P. BUDGINAS

BANKINIS KONTORAS

Siunčia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Parduoda Laivakortes ant greičiausių laivų; Išmalno Pinigus visų kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronas, dolerius ir tt. Apsaugoja daiktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuvę Knygų, Popierių, Abrozų ir kitokių bažnytinių daiktų. Pas ji galima užsirašyti laikraštį „Zvaigždė“. Ateikite persitikrinti

4549 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
Savaitinis Laikraštis

“DRAUGAS”

“DRAUGAS” paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literatūros, gyvenimo ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura “Draugų” į Lietuvą leidžia.

“Draugas” atliecia metams \$2.00, penki metai \$1.00
Užsieniuose — metams \$2.00, penki metai \$1.50

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drexler 6111.

Saugokis neturinėčių vertės pamėgdžiojamų vaistų; reikalauk, kad tau duotų tikrą Riechtrio Pain Expeller'į su Ankerio ženklui, kaip čia parodyta. 25 ir 50 centų aptiekose ar tiesiog iš F. AD. RICHTER

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirugas
pabaigęs daktarysės mokslus
Jefferson Medical Collegijoje su
pagarba Specialistas akių ligose,
nosies ir gerklės. Gydo
pasekmingai moterų ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., netoli
S Jardin st. SHENANDOAH, PA

& CO., 74—80 Washington
Street, New York, N. Y.

Zvaigždės Agentai.

Mr. Iz. Nausledas,
97 33rd str.,

Chicago, Ill.

Mr. J. J. Šaučiūnas
41 Johnson Str.
Bridgeport, Conn.

Mr. J. Kalvelis,
222 Pine str.
Rumford, Me.

Mr. A. J. Stronaitis,
33 Whitney Str.
Orange, Mass.

Mr. J. Jaroševičia,
1043 Washington Str
NorWood, Mass.

Mr. P. Valukonis,
261 W. Broadway
So. Boston, Mass

Mr. John Naujokaitis,
47 Planet Str.,
Commercial Road,
E. London, England.

Mr. Julionas Bukantis,
172 Eudicatt Str.
Boston, Mass.

Mr. P. J. Budginas,
4549 S. Hermitage ave.,
Chicago, Ill.

Mr. M. Norkūnas,
166 Melrose str.,
Montello, Mass.

Mr. V. Stasevičė,
349 Hamilton str.,
Grand Rapids, Mich.

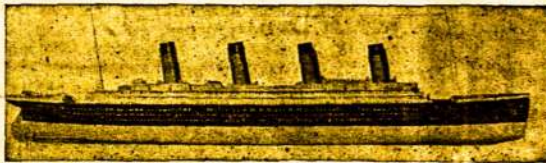
Telephone 9537 Spring

LIETUVIAI, KREIPKITES PRIE SAVUJU!

Keliauk in Lietuvą ir iš Lietuvos

visad per

Geo. J. Bartasiaus Agentura.

Kamgi eiti pirkti laivakortę pas svetimtaučius, kad galima jas gauti nusi-
pirkti ir pas savo tautos žmogų.

Mēs parduodam laivakortes ant greičiausių ir greičiausių garlaivų į visas
pasaulio dalis už numazintą kainą. Iš New Yorko į Roterdamą, Antver-
pą, Bremeną ir Hamburgą \$22.00, į Libavą 24.00. Iš Vokietijos į New
Yorką: iš Roterdamo \$25.00, iš Antverpo, Bremeno, Hamburgo, 22.00,
iš Libavos į New Yorką \$27.00.

Siunčiam ir išmainom pinigų visų viešpatysčių, parūpinam pašportus iš
Konsulio rubežiaus perėjimui. Reikalauk laivakortė kainos iš artymiau-
sio ofiso, pažymėdamas iš kur ir, į kur nori važiuoti. Tautiečiai bran-
gas, meldžiu nepraleisti taip geros progos, veikiai naudokitės iš to, pasi-
kvieskit savo mylimus svečius iš Lietuvos senos tėvynės, pakol laivakor-
čių kursas žemai stovi.

Geo. J. Bartasiaus ir J. Vasiliauskas & Co.

490 Washington St. Cor. Spring St.,
NEW YORK, N. Y.

261 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Didžiausia savo rūšies knyga **Iš kelionės po Europą ir Aziją.**

K a i n a: be apdarų \$2.00; kietais audeklo apdarais \$2.25; skuriniais apdarais su pauksuotais kraštais \$3.50.

Ilustracijų surašas.

	Post
1 Kolonijos Katedra	7
2 Nuorašas nuo Tamerlano kapo	9
3 Paryžiaus miestas ir upė Seine	13
4 La Madeleine (bažnyčia)	17
5 Notre Dame de Paris—Katedra	21
6 Troadero Rūmai, kur tilpo ir Lietuvos parodos skyrius 1900 m.	27
7 La Mesniere (Normandijoje)	30
8 Virbaliaus bažnyčia	50
9 Ukininko kiemas Suvalkijoje	53
10 Kalvarijos bažnyčia Vilniuje	63
11 Lietuvos upių tėvas—Nemunas	67
12 Lietuvos mokykla 1864—1905 (Iš Dailės Parodos Kaune Petro Rimšos veikalas)	71
13 Pilies kalnas Vilniuje	73
14 Vilniaus Katedra	75
15 Pilies kalno griuvėsiai	78
16 Aušros Vartų koplyčia Vilniuje	81
17 Kirgizai su sakalu	94
18 Kirgizų šeimyna	95
19 Kirgizai keltinėje	97
20 Kirgizų aūlai	99
21 Taškento sartinai	100
22 Gatvė rusų Taškente	101
23 Sartinų pasakoriai	102
24 Sartinų mokykla	103
25 Sartinų čaichanos—arbatinės	104
26 Taškento gatvė vasarą	105
27 Puškino prospektas Taškente	106
28 Taškento katalikų bažnyčia ir klebonija	107
29 Kun. Just. Pranaitis, Turkestano Centralinės Azijos ir Užkaspijos žemių kurtas (klebonas)	109
30 Kun. Rutenis ant kupranugario, Persijos parubežėje	111
31 Kun. J. Pranaičio koplyčia geležkelio vagonuose	111
32 Moterų gimnazija Taškente	115
33 Taškento tipai Divane	117
34 Duonos pardavėjas	118
35 Sartaitės	120
36 Sartaitė namieje	121
37 Sartinų raupuočiai	127
38 Tamerlano Rūmai Samarkande	137
39 Kirgizų vaikai	139
40 Medresa Ulug-Bek Samarkande	141
41 Medresa Sir-Dor Samarkande	144
42 Mečetė Sah Zinde Samarkande	149
43 Kapas šv. Danieliaus ties Samarkandu	151
44 Bucharos Emiro rūmai ir pinigų dirbtuvė	158
45 Bucharos gatvė Mir Arab	159
46 Medresa Bucharoje	162
47 Kupranugariai su angliais	164
48 Mečetė Mazdžid Baland Bucharoje	166
49 Kuoras Zindan Bucharoje	167
50 Zindano sargyba Bucharoje	169
51 Bucharos Emiras	171
52 Bucharos Emiro premieras	172
53 Kerosino pardavėjas Bucharoje	175
54 Artojas palei Bucharą	177
55 Turkmenas su karavana Bucharoje	181
56 Chyva ir jos Hazar Asp vartai	183
57 Chyvos Didžioji Minareta	187
58 Amžinasties buveinė—sultono Sandžar kapas Mervoje	195

59 Lietuviai—rusų kareiviai—ant Persijos rubėžiaus	197
60 Katalikų bažnyčia Aschabade	199
61 Grinvēsiai Aschabado apylinkėse	203
62 Krasnovodskas	208
63 Persų miesto dalis Baku'e	216
64 Ugnies garbintojų šventynė ties Baku	218
65 Persų apgyventa gatvė Baku'e	219
66 Miesto sodas Baku'e	220
67 Gruzinių kunigaikštis	222
68 Gruzinė	233
69 Tifliso funikularas ir Mykolo tiltas	235
70 Kariškasai Gruzinių Kelias; uola „Apsaugok Viešpatie“	239
71 Tarpkalnė Kaukaze	241
72 Ežeras Kaukazo kalnuose	243
73 Pakalnė Kaukazo kalnuose	245
74 Senovės Gruzinių sostinė Mcchet; Katedra, šv. Ninos vienuolynas	248
75 Ananur tvirtovė ir katedra	253
76 Kariškasai Gruzinių Kelias—Mletų nuolaidis nuo Mtiuleto kalno	258
77 Kelias Kaukazo kalnuose ir upė	261
78 Carienės Tamaros kuoras Darialo siaurumoje	267
79 Kazbek—Kaukazo viršūnė	269
80 „Velnio Vartai“ Tereko angštumoje	271
81 Aleksandro prospektas Vladikaukaze	276
82 Dangun Emimo Katedra Maskvoje	287
83 Sv. Bazilijaus cerkvė ir Raudonasi pliačius Maskvoje	289
84 Maskvos kremlius	292
85 D-ras Jonas Basanavičius (Aušros įsteigimo metais)	297
86 Maskvos universitetas	298
87 Rumencevo muzėjus Maskvoje	300
88 Dr. P. Matulaitis	301
89 Dr. Vincas Pietaris, veiklus mūsų rašytojas, mokinėsis Maskvos universitete	303
90 Petro Povilo tvirtovė, cerkvė ir kalėjimas Peterburge	309
91 Kun. pral. Maculevičius (Maironis), b. Dv. Akademijos inspektorius	311
92 Rymo Katalikų Dvas. Akademija Peterburge	313
93 Zemaičių Vysk. M. Valančius	314
94 A. a. Vysk. A. Baranauskas, 1860 metuose parašęs Dv. Akademijoj „Sudiev Lietuva“, „Nu Lietuvai, nu Dauguva“—po šiai dien lietuvų visame pasaulyje giedamus himnus	315
95 A. a. Prof. kun. Kazim. Jaunius, didžiausias lietuvų kalbos žinovas	317
96 Pranciškus Vaičiaitis	330
97 Izaoko cerkvė ir Admiralicija Peterburge	343
98 Peter Didžiojo paminklas Peterburge	346
99 Ziemos Rūmas Peterburge	349
100 Kazaniaus cerkvė Peterburge	350
101 Peterburgo Lietuvių Labdaringoji Draugija	354
102 P. E. Volteris	367

Užsisakydami adresuokite:

A. MILUKAS & CO.

3654 Richmond Str.

Philadelphia, Pa.

Visiems sergantiems ir kenčiantiems.

PROF. DR. OWEN, žinomas specialistas, kreipiasi į visus sergančius vyrus ir moteris, kurie gydėsi pas kitus daktarus, bet neišgijo, taipgi ir tuos, kurie nustoję išgijimo vilties. Visus juos PROF. DR. OWEN kviečia kreiptis prie jo dėl patarimo ir pagalbos.

JAM VISTIEK, kokia nebūtų liga, vis tiek, kaip seniai sergate ir kaip gydėtės. Jei Prof. Dr. Owen imasi jus gydyti, tai tuomi pačiu gvarantuoja išgydymą ir padaris jus sveiku ir tvirtu.

VISOS LIGOS galvos, ausų, gerklių, plaučių, kepenų, inkstų, pūslės, kataro, užsėdintą kosulį, širdies ligas, pilvo ir kraujo, mažkrajstę, reumatizmą, artretizmą, veneriškas vyrų ir moterų ligas ir visas kitas, kurias čia sunku išskaityti.

PROF. DR. OWEN laike 34 metų savo praktikos buvo prišakiję žymesnių pasaulyje ligonbuočių ir turėjo prieš save tūkstančių tūkstančių panašių ligų, kaip jūsų, ir daugelis dabar ji geria už pasekmingą gydymą.

KIEKVIENAME ligos atsitikime Prof. Dr. Owen prašo, kad jūs jam aprašytumet savo ligos simptomus kalboje savo, aiškiai, be gėdos, o gydymas eis spartum žingeniu ir jūsų sveikata greit sugrįš.

Rašykite savo prigitojte kalboje sekančiu antrašu:

PROF. OWEN, M. D.

221 EAST 17-th ST., Dept. L, NEW YORK, N.Y.

Prėmimo valandos: Kasdieną nuo 10 val. ryto ligi 5 val. po pietų; Utarninkais ir Pėtnyčiomis nuo 10 val. ryto ligi 5 val. po pietų ir nuo 7 val. ligi 8 val. vakare. Nedėlidniais nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų.

Father's Di Ielsi -- Kosulio Gyduolė

yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whoopine kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susirišimą su plaučiais.

Maineriai, kankinami Mainų Dulkių, Parako dūmų ir Astmos aptuėrės pagelba vartodami Fither Di Ielsi's Kosulio Gyduolę. Turi pagyrimus nuo patyrusių mainerių, kaipo gerik šias vaistas visokiuose atsitikimuose.

PARSIDUODA VISOSE AP-TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c. \$1.00

Rekomenduojame taipogi

Father Di Ielsi's Grumulivimui Tonikas,

pagerina grumulivimą, kraują padaro turtingu ir ranaikina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment.

yra skiriamas nuo reumatizomo, neuralgijos, niketėlijimų šėsimu, ištinimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25 c.

REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

DOMIN. BRAZINSKAS

L. D. Phone 585

Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

LIETUVIS GRAGORIUS

79-81 Wall Street

Elizabethport, N. J.

Pasamdo vežimus ir automobilius
Pasivažinėjimui
Veselijoms
Krikštynoms
ir t. t.

Patarnavimas visiem be skirtumo
Sąžiningas
Užganėdinantis
Greitas
Ir Pigus

LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Telephone 2713-M Market

M. AKIALIS

Lietuvis Graborius

146 Adams St.

Kampas Lafayette St.

Newark, N. J.

Pasamdo automobilius ir karietas visokiuose progose

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklų draugystėm, o ypatingai: k.žardų, muzikuočių metalavų, anameliočių ir padengtų celluloid'ų šarpu, vėliavų ir karūnų.

MAN PAVESTUS DARBUS ATLIEKU ARTISTISKAI.

M. A. NORKUNAS,

General Delivery

Montello, Mass.

ANTANAS A. PEMPE

LIETUVIS FOTOGRAFAS

314 Walnut St.

Cor. Adams St.

Newark, N. J.

Telefonas L. D. 8052 Market.

V. A. Leščinsko Rejentališkas Ofisas

196 New York Ave.

Newark, N. J.

Cia užtvirtinami visokios rūšies dokumentai: davier-nastys, kontraktai, afeidevitalai, padaromi pirkimo ir pardavimo popieriai ir tt.

Suteikiami patarimai visokiuose reikaluose,

New Jersey ir New Yorko žinios.

NEWARK, J. N.

T e a t r a s. Pereitą nedėdienį Lietuvių Svetainėje atsibuvo Scėnos Mylėtojų draugijos susirinkimas, sušauktas delei tos draugijos reorganizavimo. Buvo atsilankę ir neprigulinėję ir draugija asmenų. Nutarta vienbalsiai draugiją reorganizuoti, įvedant jon, apart teatrališko, du nauju skyriu: dainininkų ir stygų orkestrą. Taipogi nutarta suvienyтомis įiegomis lapkričio 22 d. pastatyti ant scėnos „Zmogūdziai“.

—tas.

BROOKLYN, N. Y.

Brooklyne dabar vieši žinomasai mūsų veikėjas p. Gbrys iš Paryžiaus. Greitu laiku jis grįžta Europon, kur jis skubiai yra kviečiamas delei svarbių Lietuvos reikalų. Turėdamas kiek liuso laiko p. Gabrys lankosi po mūsų rytines naujokynes su prakalbomis, norėdamas savo tautiečius arčiau supažindinti su dabartiniu stoviu Lietuvoje. Šią savaitę jis laikė prakalbas Brooklyne, Maspeth, Newarki ir kitur. Nedėdienio vakare laikys prakalbą New Yorko lietuvių parapijos svetainėje, kur klebonauja kun. Seštokas. Jei laikas leis, p. Gabrys žada pasiekti ir Philadelphiją, Baltimore ir kelis Naujosios Anglijos miestelius.

ELIZABETH, N. J.

250 metinės sukaktuvės. Siemet Elizabeth'o miestui sukanka 250 metų nuo jo įkurimo. Tas sukaktuves miestas labai iškilmingai apvaikščiojo per tris dienas. Visas miestas papuoštas tautiškomis vėliavomis. Buvo taisomos parodos, prakalbos ir tt. Miestan privažiao iš apylinkės ir tolimesnių vietų daug politikierių ir šiaip žmonių, mėgstančių pasigėrėti tokiais reiginiais.

Pasibaigus tomis iškilmėms vėl viskas grįžta į savo senas vėžas. Kurie turi dar šioki toki darbą, tie suėję kur prie „linksmybės stiklelio“ kalbasi apie apturėtus laike apvaikščiojimo išpučius, atsiranda ir daugiau žinančių, kurie mėgina išvesti visą miesto istoriją nuo pat jo užsidėjimo, treti mėstengisi išpranašauti miestui garsią ateitį ir jo pirmenybę tarp kitų pasaulio miestų. Bet tos gražios „filosofijos“ toli gražu ne visus užganėdina. Mieste yra daug bedarbių. Nevienas jų noriai atiduotų tas visas gražias pasakas už stiklelį rudžio, kurio delei kišėniaus džiovos negali nusipirkti.

Daugelis bedarbių išvažinėja į kitus miestus. Ypač daug vyrų išvažiuoja į kietosios anglies sritis. Jon.

Reikalingas Vargoninkas

Reikalingas vedęs ir blaivus vargoninkas, suprantantis gerai muziką ir mokantis vesti chora.

Susižinoči galima

„ZVAIGZDES“ Redakcijoje.

IŠ LONDONO.

Karės laike dabar nesvietiškaik viskas pabrango, ypač mėsa ir cukrus, ir kitoki mažmožiai tiek valgomai daiktai, tiek šiaip jau visoki reikmenys; ačiū Dievui, kad duona nelabai pabrangus, o bulvių (ropučių) kaina pasiliko ta pati, kaip ir prieš karę. Kad nors nekiltų augščiau reikalingų daiktų kainos, tai dar vis bus šiaip taip pragyventa ir nuo bado apsiginta. Nors vargas spaudžia, bet nemažai yra tarp mūsų žmonių kurie su rudžio raugu nesiskiria, girkėnoja posenovei, nepaisydami, kad dabartiniame mete tūkstančiai žmonių, mūsų pačių brolių, neturi ką pavalgyti ar žūva tūkstančiais kovų laukuose. Darbai pradeda pagerėti tad ir namiuis gyvenimas ima povaliai grįžti į savo paprastą vagą. Kai kur tai karėi prasidėjus dar sparčiau dirbama beje prie kariškų daigtų, bet į tokias dirbtuves toli ne visi bedarbiai gali sustilpti.

Neseniai „Rutos“ ir blaivininkų susirinkime buvo svarstyta šiuodvieji reikalai kaip visuomet. Šio susirinkimo laike mūs klebonas pranešė vieną labai svarbų dalyką, sakė kad gavęs laišką neseniai nuo valstybės dūmos atstovo p. M. Yčo Lietuvio, tame laiške p. M. Yčas rašas kad rusų valstybės atstovai buvę susivažiauvę Suomijoj (Finlandijoj) aptarę daug svarbių reikalų bet kokių — p. Yčas nerašas.

Pagaliaus, mūs klebonas priminė, būk už kokio laiko, t. y. už mėnesio p. M. Yčas ir dar kas iš atstovų svetimaudžių atvyksią į Londoną — svarstyti po keno valdžia Lietuviams reikės patekti. Galop klebonas papasakojo ir apie karę. Susirinkimas užsibaigė ramiai. N. P-as.

Paskelbimas. VALYVUMAS.

Valyvas žmogus, net jeigu ne'urtingas, naudojasi pagarpa iš kiekvieno, tuo taurpų kaip nevalyvi ypata atstumia juos nuo savęs. Jūs bijotės jos. Kiekvienas privalo ir gali užsilaikyti valyvai ne tiktai išlauko, bet ir išvidurio. Jeigu mes leidžiame nesuvirškintoms maisto dailims likti mūsų kūne ir nuodinti mūsų kraują, mes kviečiame ligą. Laikykite vidurius valyvai, vartodami Trinerio Amerikoniską Kartaus Vyno Elixirą, kaip tiktai jūs turite užkietėjimą arba kenčiame nuo komplikacijų, užkietėjimo iššauktų. Tasai vaistas turėtų būti vartojamas sirguliuavime, šalčiuose, vidurių skaudėjimuose. Aptieko-se. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland, ave., Chicago, Ill.

Padarykite bandymą su Trinerio Linimentu raumenų sparnių skaudėjimuose ir jūs nieko kito nevertosite. Linimento kaina 50c., per pačta 60c.

Prenumeratoriums

Kurių prenumeratos laikas pasibaigė, teiksėtės nesivėluoti ją atnaujinti, kad nereikėtų sustoti laikraščio siuntus. Užsimokėjusiems iškalno už metus, duodame pasirinkti iš mūsų katalogo už 1 delei knygų dovanai. Užsimokantieji už 3 metu (\$4.25) gauna dykai Gyvenimus šventųjų drūtais audeklo aparais.

„ZVAIGZDES“ REDAKCIJA.